

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

A legritkább madár.

No, csak hogy ezt is megértük! Ezer és husz éve, hogy fennáll ez az ország, de ilyen főjegyzőt meg nem pipált ez a föld. Nálunk nem igen volt szokás a munkást arra biztatni, hogy ne igya meg a szeszt és arról meggyőzni, hogy annak minden cseppje öl, butít, kiöli a nemes érzéseket, a szégyenérzetet, a becsületesség érzetét és meghagyja, életre kelti az emberben az állatot.

Magyarországon száz ember közül talán kettő se tudja, hogy a szesz ital piszkos állattá teszi az embert. Nálunk mindig virtus volt az ivás; ebben még eddig mindig versenyeztünk egymással.

Talán el sem hiszik a mi gazdáink, akik pálinka nélkül még a reggelit sem tudják megenni, hogy vannak egész országok, amelyekben nem isznak az emberek szeszt, pedig szabad volna nekik. Nem azért nem isznak, mert nincs, hanem belátásból.

Svájcban egész vidékek vannak, amelyeken minden paraszt és tisztviselő antialkoholista, vagyis egyesületben van és megfogadta becsületszóval, hogy egész életében egy csöpp alkoholt sem enged le a torkán.

Hogy ez az álombeli állapot nálunk valaha bekövetkezzék, nem nagyon valószínű. Ahhoz a kormánynak kell mindig elülni, az italmérés megfelelő korlátozásával és — ami a legegyszerűbb volna — neveléssel, jó példával. Neveljenek először olyan tanítókat, papokat, jegyzőket, akik nem isznak és így megadják a jó példát a népeknek. De a miniszterek se igyanak a lakomákon!

Ezt szeretnők mi elérni. Nem azért, mert hóbortosak vagyunk, nem azért, mert lehetetlenségeket hajszolunk, hanem igenis azért, mert szeretjük magyar fajunkat és jóvá, becsületessé, erkölcsössé

akarjuk tenni annak minél több tagját.

Hogy a jó példa most ismét a Bácskában vetődik föl, a lumpolások közepette, annak csak szívünk mélyéből

örülünk. Ilyen csodát még ugysem látott az a fényes nap. Biztosnak hisszük, hogy nem is a Bácskába való az a főjegyző.

Ma elérjük Csernovicot.

A Sajtóhadiszállásról jelentik: Trembovla és Kolo-meja megszállása után csapataink előnyomulása két irányban folyik Csernovic felé. A két csapat Csernovicon túl találkozik. Ha az eddigi tempót vesszük alapul, akkor ma, 28-án este elérjük Csernovicot.

A császár a mi katonáink közt.

Berlin, jul. 28. Wolff-jelentés: A császár a keletgalíciai fronton meglátogatta a porosz hadosztályokat. Köszönetét és elismerését fejezte ki előttük a kiváló sikerekért. Vilmos császár ezután több osztrák-magyar ezredet is meglátogatott, köztük a 34. ezredet, mely az ő nevét viseli.

Borzasztó orosz veszteségek.

A Sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok veszteségére jellemző, hogy csupán Bóhm-Ermolli hadseregparancsnok csapatainál 15,000 az orosz foglyok száma és a zsákmányolt ágyuk száma 100-ra rug.

Minden orosz ágyu elveszett Galiciában.

London, jul. 28. A Morning Post jelentése szerint Oroszországban az a vélemény, hogy Galiciában a visszavonulás alatt az orosz hadsereg egész ágyuparkja elveszett.

Mennyit ér az orosz hadsereg.

— Le kellene vágni háromnegyed részét. —

Pétervár, jul. 27. Általános a vélemény, hogy a katonák közt aszioru büntetésekkel csak kevés sikert lehet elérni, mert ha Kerenszki, aki most behozta a hadseregben a halálbüntetést, keresztülvinné rendelkezéseit, akkor az orosz hadseregnek legalább háromnegyed részét le kellene vágni.

Az ántánt kitakarodik Görögországból.

Páris, jul. 28. A Havas-ügynökség jelenti: A szövetségesek konferenciája elhatározta, hogy Franciaország, Angol- és Olaszország rövidesen, ugyanabban az időpontban Görögország katonai megszállását, melyre kényszerítő okból volt szükség, meg fogják szüntetni. Egy keskeny kis sávot azonban továbbra is megszállva tartanak.

Lenint elfogták.

Lugano, jul. 28. Lenint kedden Finnországban egy községben elfogták. Gorkij Maximot is följelentették, mint Lenin hivat.

Nincs kegyelem -- mehetnek a tábornokok.

Pétervár, jul. 27. A hadügyminiszter elbocsátott 16 tábornokot, mert vonakodtak a fejetlenség miatt csapataikban tovább parancsnokolni. Több tábornokot lefokoztak.

Bulgária különbékét köt?

Karlsruhe, jul. 28. Olasz lapok, így a Secolo és a Messagero, arról adnak hírt, hogy Bulgáriából politikusok érkeztek Svájcba hogy a berni bolgár követnek segítségére legyenek az ántánt katonai megbízottai a különbékére vonatkozó tárgyalásaiban. A berni bolgár követ a legerélyesebb hangon cáfolja ezt az olasz jelentést s megállapítja, hogy senki sem érkezett Bulgáriából, béketárgyalás pedig nem volt és nem lesz. Bulgária csak szövetségeseivel egyetértésben köt békét.

Elcsapják az orosz tábornokokat.

Pétervár, jul. 27. Kornilov hadvezér egymásután bocsájtja el tábornokait, mert csapataikban a teljes fejetlenség és anarkia kapott lábra.

Fut a kalmár -- rossz az üzlet.

Pétervár, jul. 27. A Börsenzeitung jelentése szerint angol kereskedők tömegesen menekülnek Oroszországból. Már az amerikai üzleti világ is erősen készülődik a kitakarodásra.

A menekülő sereg egyetlen útja.

Páris, jul. 28. A Matin írja: Kornilov hadseregének maradványaival csak kelet felé menekülhet és ez is csak folytonos, rettenetes veszteségek között lehetséges.

Gellért Imre képkiallítása.

Ma délelőtt volt a kiállítás első megnyitása a sajtó képviselői előtt, kik meleg érdeklődést és komoly szimpátiát éreztek a fiatal művész iránt, midőn felkészültségét és rátermett tudását látták egy természetesen betöltött produktumokból. Szabadka háberus tespedtsége, szeszszagorodása már türeketlen, sőt neveltséges volt; hálásak lehetünk Gellértnek bátorságáért, hogy kaput nyit a kulturának, művelődésnek a város útjén és tanulmányiból kiállítást rendez.

Gellért Imre képkiallítása nagyban vázlatos volna egy erősen haladásnak indult fiatal tehetség megnyilvánulásának. Erőssége az üdén csillogó színekben, de főképp a *letompított misztifikáló* megvilágításban karakterizálódik élénken.

A dekoratív hatású erősen egyéni primitivitással felfogott témái öntudatosak. Színfoltjai egységesek, napos csillogásba mártva. A kihozott valók egyszerű kifejezéssel simulnak az átértett formákhoz, melyek néhány skáláját igyekszik hangsúlyozni a zöld színen.

Komoly elmerüléssel bizonykódó paszteljei közül az orosz tanulmányok válnak ki s még egy nőképet; köztük a 34. sz. női portré. A 40. és 41. sz. képek szírványos feltjai a rokokó jelmezes hölgyek merész kompozíciója, harmónikus érdekes. A 44. sz. olajvázlat igen kifejező. A pierrot tanulmányok között a 30. számú vált ki. A fekete lepkes nő (31. sz.) egyéni meglátással hangsúlyozva.

A többi változatos és új. Témájuknál fogva igen érdekesek.

IV.

A szabadkai hatóság tehetetlensége.

Szabadkára rá lehet mondani, hogy az ország összes városai közül ez a város az, ahol a hatóság tehetetlen az élelmi cikkek zsarolói ellen a szükséges óvintézkedéseket megtenni.

Szabadkán a torony alatt csak tárgyalnak, tanácskoznak, hol ide, hol oda felterjesztéseket intéznek, azonban az égbekiáltó árdrágítókkal szemben kissé gyengék.

Nézzen csak végig az ember a gyümölcs-piacon, oly magas árak mellett árusítják a kofák a gyümölcsöt, hogy ők maguk is csodálkoznak azon, hogy az nekik meg van engedve, holott gyümölcs annyi van a piacon, hogy már ennél több nem lehet s annak dacára az árak nem hogy csökkennének, hanem inkább napról-napra emelkednek s ezzel szemben a hatóság még a kis ujját sem mozgatja meg, hanem a helyett, hogy ezen segítene, inkább azt némán tűri.

Hazánkat védő szegény katonáinknak csak naponta 20 fillér a zsoldjuk; hát ha szegények almát akarnának enni, egy klgr. hulladék almáért nem kevesebb mint 2 koronát kell adniuk. Hát nem égbe kiáltó gazság ez!

Hát ezzel szemben mit tesz a hatóság? Tanácskozik, felterjesztéseket intéz, ez alatt az élelmi cikkek zsarolói világos nappal zsa-

rolnak s ezeket gombolnak be. Ez az állapot azonban csak Szabadkán uralkodhatik.

Talán jó volna, ha egyszer valaki a torony alól kifáradna a gyümölcs-piacon s ott végig tekintene, hogy miként zsarolják a gyümölcs-elárusítók a közönséget. Ma is ott álltak a piacon a termelők reggel 9 óráig a gyümölcsökkel s ha az almának kilójáért nem kapnak 2 koronát, inkább visszaviszik s uj-

ból kihozzák a piacra, nem gondolnak arra, hogy nem mindenkinek jut ám annyi pénz, hogy egy klgr. almáért 2 koronát adhasson, amikor még a feltétlenül szükségessékre sem jut a szegény embernek. Kérdjük, mit tudjon adni ilyen formán a szegény ember gyermekeinek, ha még az almát is ilyen magas ár mellett árusítják.

A főispán bucsuzása.

Purgly Sándor dr. főispán ma bucsuzó sorokat intézett Szabadka törvényhatóságához.

Utál arra, hogy 1910. március 9-én foglalta el a főispáni széket azzal a férfissal, komoly ambícióval, hogy Istentől nyert szerény tehetségét és azt a lelkesedést, mely e szép és nagy város közügyei iránt egész valóját mindenkor áthatotta, minden fenntartás nélkül önzetlen odaadással Szabadka város fejlesztésére, Szabadka népének boldogítására fogja szentelni.

Nyugodt lelkiismerettel állítja, hogy ezt célzó törekvése főispáni működése első négy esztendője alatt nem volt minden eredmény nélkül.

Hazafias örömmel állapítja meg, hogy a háboruban Szabadka város

közönsége a hazafias áldozatkész-ségnek oly tündöklő példáit szolgáltatotta és oly mélységes honszeretettel áthatott magatartást tanúsított, a város tisztelt tisztikara pedig, élén az érdemekben gazdag polgármesterrel, oly ügybuzgóságot önfeláldozó tevékenységet fejtett ki, hogy e város területén a nemzetiségi, felekezeti és társadalmi összhangnak fenntartása, valamint a közigazgatás zavartalan menetének biztosítása nehézségbe egyáltalán nem ütközött.

A jóindulatot, a komoly, becsületos együttműködést hálásan köszönő szívvel bucsuzik mint főispán, hogy mint Szabadka város egyszerű polgára ezentel is a város és népe boldogulására törekedjék.

Hála, de mégse hála!

— Mindent kilószám kell mérni a szabadkai piacon. Megint csak a kereskedőkön emeljenek. —

Voltak, akik örültek, mikor megalkult a Zöltség- és Főzelékközpont, de a legtöbb ember széles e hazában bizonyos, hogy éppen olyan közömbösen fogadta ezt is, mint a többi központot. Mióta megvan a Cipőközpont, nincs cipő, a Korpaközpontban nincs korpa és így véges-végig lehet haladni minden furesanevű központon.

Ez a tárgyalandó új központ is mindjárt első hivatalos ténykedésével kimutatta a fogafehérét.

Megállapította ugyanis augusztus első 10 napjára az egész országra szóló érvénnyel a zöltség- és gyümölcs árát. Ezt az árat olyan alacsonyra szabták, hogy egészen bizonyosan nem lesz semmiféle zöltség, még kevésbbé pedig gyümölcs augusztus elsején és a következő napokon a szabadkai piacon.

Hát hiszen mi nagyon örülünk annak, ha elesőn kapunk valamit. De ekkora ugrással mégsem lehet az árat leszállítani. Vagy pedig már jóideje el kellett volna végezni a maximálást.

Ugyan hol lehet kapni Szabadkán a legfinomabb alma kilóját 1 korona 40 fillérért? Hol van finom körte 1:50-ért, szilva 60

fillérért (legfinomabb) és ringló 100—140 fillérért?

A pesti lapok legnagyobb része azt írja, hogy ezek tulságosan magas árak. Mi pedig vigadnánk, ha ily áron kaphatnánk gyümölcsöt.

Egy nagyon üdvös intézkedés van a rendelkezésben, t. i., hogy minden főzeléknek: uborkának, kalarábának, káposztának, töknek az árát kilónként szabja meg. Hogy ezt ellenőrizni lehessen, okvetlenül szükséges, hogy Szabadkán is mindent kilószám mérjenek augusztus 1-től kezdve. Ezzel eltűnik rengeteg csalás és veszekedés. De aug. elsején megnézzük ám a piacot, hogy a szabadkai rendőrség följelentés nélkül, önbuzgalmából ennek utána néz-e.

Berzasztóan bosszantó és felháborító azonban, hogy a kereskedőknek 40 százalék hasznot szabad minden zöltségnél és gyümölcsnél számítani. Így a 150 filléres körte a szatocsboltban 210 fillér és egy kiló fokhagyma 2:40 K helyett 3:36. Emiatt egyik budapesti lap sem szólal föl; hanem biztos, a kereskedők fognak panaszkodni, hogy kevés a hasznuk a háboruban.

2000 métermázsa új búzát

foglaltak le Bajmokon.

Névtelen levélben azzal vádolták meg a Haditermény zombori ki- rendeltségénél Szvoboda Antal bajmoki malomtulajdonost, hogy bajmokban 2000 métermázsa buza van felhalmozva. A bácsalmási szolgabíró és a Haditermény megbizottja kiszálltak Bajmokra és előtűk bevallotta Szvoboda, hogy őt a környékbeli gazdák megrohanták a búzájukkal és könyörögtek

neki, hogy örölje meg, majd utólag beviszik az őrlési igazolványt.

A szolgabíró a 2000 métermázsa dugott búzát zár alá vette, de mivel csupa kisembereké a gabona megengedte Szvobodának, hogy aki utólag beviszi hezzá az őrlési tanúsítványt, annak a búzáját a zárlat alól kivetheti és megőrölheti. De azért kellene kihágás miatt megindult az eljárás.

A magántisztviselők helyzete.

— Cikksorozatunk visszhangja. —

A Délvidék mindig önzetlen igyekezettel siet azok pártfogására, akik a zsarnoki elyomatásban segítségre szorúlnak. A magántisztviselők helyzete is arra kényszerített bennünket, hogy felszóljunk a magánvállalatok magatartása ellen, — melyet tisztviselők munkájának honorálásával szemben tanúsítanak. Tegnapai cikkünk is élénk visszhangot keltett a szabadkai magántisztviselők körében és a mai postával egy levél is érkezett címünkre. A levelet egész terjedelmében itt közöljük le:

Tekintetes Szerkesztőség!

Már a nemrégiben is láttam, hogy a Délvidék pártatlanul foglalt állást a magántisztviselők érdekeinek megvédése érdekében. Egy esetben olvastam, amikor a Hungária biztosító intézet tisztviselőinek fizetési viszonyait tárgyalta a Délvidék. Akkor erőlyes hangon felszólalt a szellemi munka oly lealacsonyítása ellen, mint az a Hungáriánál tapasztalható. Rámutatott arra a tarthatatlan helyzetre, hogy egy érettségizett fiatalembert 70 korona fizetéssel elégitenek ki.

En most szintén Önökhöz fordulok. Családos ember lévén, nem irhatom meg, melyik magánvállalat alkalmazottja vagyok. Cégem a háboru kitéréseket, mint nélkülözhetlent felmentett. Ezzel azonban oly annyira honorálva gondolta háborus munkámat, hogy a három éves háboru alatt fizetésemet egyáltalán nem javították, mert valószínűleg meg vannak győződve arról, hogy javítást nem követelhetek, Cégem, úgy látszik, nélkülözhetetlenségimániaiban szenved, mert csak ezt következtethetem magatartásából. Előtte annak a pénznek minden fillérje nélkülözhetetlen, amit a háboru alatt összegyűjtöttünk neki.

A magántisztviselők érdekében kifejtett nagybecsű pártfogásukért fogadják az én köszönetemet is.

Egy magántisztviselő.

Meghaltak:

Kuluncsics Jánosné, Gyukits Katalin Kelebián, 72 éves korában;

Bogesits Bódog V-ik kör 103. szám alatti lakásán 59 éves korában;

Kopunovics Lajos III-ik kör 433. szám alatti lakásán 86 éves korában.

Léka Pioskop

Szombat—vasárnap

A cirkusz porondján.

Dráma az artista-világból 4 felv. Főszereplő a leghíresebb spanyol költőtanácsos: LEDA BERTINI.

Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor. Ünneppnap 4—6 és fél 9 órakor.

Szabadkai nyugdíjasok szervezkedése.

— Helyi csoport alakulása. —

Minden erő tekintélyét esakis a tömörülésből meritheti. A szervezkedés egyesíti a szétfűrészt energiát és egy kifelé, mint befelé hatékonyabban biztosítja az érdekek eredményesebb megvédését.

A nyugdíjasok, akik között Szabadkán eddig csak az a viszony volt, hogy egy közös sorban, a nélkülözésbe éltek, most szervezkednek. Holnap délután 3 órákor a Vasutas Szövetség Zentai-uti 480. szám alatti helyiségében a helyi csoportba való belépésre vonatkozó tudnivalókat ismertetik. A szabadkai nyugdíjasok körében élénk visszhangja van ennek a mozgalomnak és a holnap délutáni szervezkedés elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

A városunkban élő mintegy 700 nyugdíjas közül számosan tudják értékelni a mozgalom erejét és a helyi csoportba való belépésre minden habozás nélkül elszánnak a magukat.

Az erkölcsi, gazdasági, társadalmi és anyagi helyzet megjavulása csakis erős, életképes szervezettől várható, mert egy szervezet tekintélyes föllépése hatékonyabban tud érvényt szerezni az érdektörvényeknek.

A csoportba augusztus 10-ig lehet belépni, ami minden egyes nyugdíjasnak éppoly elszöndre kötelessége, mint létszükséglete, mert a saját érdekek megvédéséről van szó. Egyóbként a helyi csoport célját a holnap délutáni ismertető előadás bőven kimeríti. A nyugdíjasok saját érdeke ezen az előadáson minél tömegesebben megjelenni.

Nők hozzák meg az állandó békét!

— Felhívás Szabadka művelt, öntudatos nőihez. —

A társadalomban világszerte várható, sőt már folyamatban is lévő átalakulás szervezkedésre indította mindenfelé a haladó gondolkozású férfiak és nők csoportjait.

Krausz Lenke igazgató felhívja Szabadka intelligens asszonyait és leányait, kik megértik és átérzik a nagyhorderejű reformtörvényeket, tömörüljenek Szabadkán is, hogy a város kulturéletének is jótékony lendületet adjanak. Felhívja külön az önállóan dolgozó öntudatos nőket, hogy kivétel nélkül egyesüljenek azoknak a pártoknak támogatására, melyek a nők választójogát programjukba vették.

Nem politizálni akarnak a nők, — mondja a felhívás — hanem kívánják, hogy a napról-napra súlyosbodó megélhetési viszonyok közepette minden pálya megnyitassék a nők előtt, kívánják, hogy a kenyérkeresési küzdelemben az érvényesülési, előléptési és nyugdíjfeltételek egyformák legyenek, hogy egyenlően végzett munkáért egyforma darab kenyér járjon, kívánják, hogy a közegészségügy, köznevelés és egyéb fontos szociális ügyek intézésében a nők speciális hozzájárulása érvényesülhessen; kívánják, hogy a kultúra a legszegényebb néprétegek közkinésévé tétessék és végül, azaz

mindenekelőtt, hogy az állandó béke áldása a nőknek a törvényhozásba való bevonásával biztosítottassék.

Ezek és számos részletkérdés érdekében szükséges, hogy a felvilágosodott, öntudatos nők mindenütt, tehát Szabadkán is szer-

vezetbe egyesüljenek és így adjanak súlyt a humanizmus, az igazi népjólét megteremtését célzó fennkölt és jogos kívánságaiknak.

Csatlakozások bejelentését kéri Krausz Lenke, az önszegélyző igazgatója.

NAPI HIREK.

MINDENKIT ÉRNET BALESET.

Ügyetlen Ur utolsó igazít nyakendőjén, botját hóna alá kapva, széles mosollyal kaosint a tükörbe s már távozni készül, hogy megszokott sétáját végezze, de abban a pillanatban mint mentő öv elszorul az agyára a vésszes tudat: vasárnap van. Akkurátus mezdu-lattal nyul a nadrágja szíjjához s három lyakkal igazítja beljebb.

Alig négy óra. A korzón sűrű embermassza izzad. Valaki hangosan csuklik s levegő után kapked; nagy zaj, miegymás, mikor oda ér, — a járdán nem állhatok, villan át az agyám; ott veszélyes. Tegnap vagy mikor a vilámes nyitott ajtaja ültette meg. Pedig vigyázz, mindég oda figyelt, hogy baj ne legyen. Dehát — nem tehet róla, az ajtó Palicstól kezdve nyitva volt s hogy csak őt ütötte meg, az osupa véletlen — s már az ut közepén siet, turakszik és árgálbonne az irgalom, mikor harsányan fülébe ordít valaki: hepp, — hepp.

Jesszusvigyázzon! Jaj a kalapom! kiált ügyetlen Ur s épp, hogy utolsó lép, mert kátránszagtól büzlő patak esobogott mellette, alig arasznyira. Némi lélek-

jelentmaradékkal néz a robogó koozi után és jóleső sóhaj szakad fel hurutos melléből, mert látja, hogy másokat is elüt a koozi s nem csak ő az ügyetlen, hogy nem tudott előbb elugrani a lovak elől. Pedig azok éppen, hogy csak ügöttek.

— Ilyen témán rágódik, lép és hanyatt esik. Még ideje sinog megütni magát, már is felordít. Ügyetlen Ur, aki nem Ló, csak szegény városi virilis, nem tudja megérteni, hogy mért tartják együtt a vágatató bárkocsis lovakkal a délutáni sétát. Így merfundál s hirtelen elhatározással — belenyugszik, hogy előbb a lábára, majd a fejére lépnek és udvarias módon alig negyed óra alatt mint untauglich, vergődik a sarok felé fellábbal és kinyomott szemmel. És Ügyetlen Ur, akit, hogy ne hiába nevezünk így egy újabb bárkocsisverseny végre is határozottan halálra gázol. (A mult héten történt.)

Boldogan sóhajt utolsó s kéjjes vihoggással csuklik százugából, mert hallja a soha nem szűnő, heepes jajjokat. III.

Tájékoztató.

Ma, szombaton délután 4 órákor: értekezlet a polgármesternél a közfogyasztás szervezetének új módjáról. Este fél 9: Klasszikus hangverseny Palicson.

Holnap, vasárnap délelőtt 9 óra: A termés értékesítésére vonatkozó kormányrendeletet ismerteti a polgármester a városháza nagytermében.

10 óra: Gellért Imre képiállításának megnyitása a Főtéri Vermes-lázban. (Ingyenes.)

Délután 3 óra: Nyugdíjasok Országos Szövetsége szabadkai fiókjának szervezése (a Vasutas-Szövetség helyiségében, Zentai-ut 480.)

Délután 5 óra: Ipartestület élelmiszerbeszerzési csoportjának alakuló ülése. (Az ipartestület helyiségében.)

— Kitüntetések. Az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért a katonai érdemkereszt 3 osztályát kapta a hadiékítményel és a kardokkal Czervesz Béla 23-as tart. hadnagy. A Sigmaum Laudist kapták a kardokkal: Deutsch Gyula 23. gyalogezredbeli tart. főhadnagy-hadbíró, továbbá Ürményi Gyula 86-ös és Gellért Jenő 23-as tart. hadnagyok

— Az új gabona bevásárlási engedélye. Az új gabona bevásárlási engedélyét a jövő héten kezdik kiállítani. Ezen a héten az alapkönyvek megfektetésével lesznek elfoglalva. Az alapkönyveket a városi adóhivatalnál készítik. A mintegy 24 ezer név megfektetése nem csekély munkával jár, — melynek befejezte után a jövő héten, amikor a bevásárlási engedélyeket is elkészítik, megkezdik a kiosztást.

— Új szerkesztő. A Halason megjelenő Kiskun-Halasi Helyi Értesítője c. politikai újság szerkesztését az eddigi segédszerkesztő, Práger János vette át.

— Répamag — ingyen. A szabadkai kiskerteknek ingyen adnak tarlórépamagot, hogy kitűnő főzéléknekvalót természetesséneked földjükön. A finom — nyersen is nagyon jó — répának most van a vetési ideje. Magot Kovács Sztrikó István városi főkertésznél lehet kapni.

— Nagymennyiségű tojáselkobzás. Ma reggel Sárcsevics István 9-es számú rendőr a báesalmási vonatról leszálló asszonyok közül többeket felszólított, hogy bevásárlási engedélyüket mutassák fel.

Az asszonyok közül azonban egyik sem volt. Ezért őket a városházán előállította és ott 1098 drb tojást és 50 kiló török paprikát elkoboztak tőlük.

— Dinnye- és burgonyalopás. Az utóbbi napokban a Pacsári-ut mentén elterülő düllök dinnye- és burgonyaföldjeit a katonák megdézsmálták. Közülük többeket elfogtak és ma átadták őket a katonai parancsnokságoknak.

— A háboruban eltűntek kötelező bejelentése. A belügyminiszter rendelete alapján a rendőrség felhívja Szabadka városi közönségét, hogy a város területéről a háboru kezdetétől 1917. június 30-ig hadbavonult ama katonákat: 1. kik eltűntek, de még egyáltalán nem adtak hírt magukról; akár sebesülten, akár sebesületlenül tüntek el; akkor is, ha tartózkodási helyük az ellenséges országban a hozzátartozók előtt ismeretes; 3. kik hadifogságban elhaltak: a bejelentő hivatalban (Városháza I. emelet) augusztus hó 15-ig délelőtt 9—12 óra közt jelentésük be. A haretéren elesett, vagy korházban elhalt ka-

tonák, kiknek elhalálozóáról a hozzátartozók akár a katonai parancsnokság, akár a polgári hatóság, vagy a Vörös Kereszt Egylet Tudósító Irodája útján már értesültek, nem jelentendők be. A bejelentéshez szükséges bejelentéshez szükséges bejelentőlapokat kitöltés végett a hivatalos órák alatt díjmentesen a bejelentő hivatal szolgáltatja ki. Felhívja a rendőrség a város közönségét, hogy eme hirdetményben foglalt bejelentési kötelezettségüknek eltűnt, vagy hadifogságba esett hozzátartozóik érdekében, de azért is a legpontosabban tegyenek eleget, mert a mulasztókkal szemben a miniszteri rendelet alapján a legszigorubb megtorló eljárást teszik folyamatba.

KORZÓ-MOZI

Péntek, szombat, vasárnap

A démon

Szenzációs dráma 3 felv.

ELŐBÁSOK KEZDETE:

Hétköznap 6 és 1/29, ünnepek- és vasárnap 2, 4, 6 és 1/29 órákor.

— Felhívás. Szabadka általános ipartestületi élelmiszerbeszerzési csoportjának tagjait tisztelettel meghívja e hó 29-én vasárnap d. u. 5 órákor tartandó alakuló közgyűlésre a Bizottság.

— A Sz. A. C. Szabadkán. Jövő vasárnap a Szegedi Atlétikai Club jön át Szabadkára és a Szabadkai Sport Egyesület futballcsapatával tart mérkőzést. A Sz. A. C. csak nagy nehezen volt rávehető, hogy lejöjjön Szabadkára, mert itt mindig az a tradícionális végzet éri, hogy a sport egyesület kiváló tagjai a kelleténél nagyobb számú gólt rúgnak a kapujukba és ők, akik a Délvidék bajnoksapatát a Kinizsit is meggyőzik, féltik presztizsüket.

— Utalványok kiadása. Alapfő kapitány az élelmiszerutalványok kiadásánál a következő rendet léptette érvénybe a jegykiosztónál (Damjanich és Wesselenyi-utca sark): ma, holnap és hétfőn a befőzési cukor jegyét állítják ki, szerdán és pénteken őrleli tanusit-

ványt, kedden lisztjegyét, esütör-tökön és szombaton cukorra és egyéb, mint zair, bab stb. szel-gáló jegyeket.

— **Elveszett brilliás fülbevaló.** Tegnap dr. Birnatics Józsefné Pa-lieson egy 3000 koronás értékű fülbevalót veszített el. A megtaláló a fülbevalót a rendőrségen, vagy a paliesi fürdőpénztárnál adja át.

— **Elveszett csikó.** Kedden dél-ben Petrik Péter VIII-ik kör 362. számú házából elveszett egy más-fél éves megypéj csikó. A meg-találó 50 korona jutalomban ré-szesül, ha gazdájának visszaadja. Ismertető jel: homlokán écsillag, látszó bal lába pej, nyiroit sérényű.

— **Topolyai sportmérkőzés.** Mint már jelentettük, a Szabadkai Sport Egyesület holnap Topolyán nagy sportünnepélyt rendez. Szab-dkáról holnap délben utaznak el. Este 5 órakor futballmérkőzés lesz és több atlétikai szám. A ka-baré este fél 9-ker kezdődik. Mint értesülünk Szabadkáról is nagyszá-mu érdeklődő megy át Topolyára. Jelentkezés a Sport-Egyletnél (Kos-suth-utca, Dominus-ház) d. e. 11-től fél 1-ig, d. u. 5—7-ig.

— **Alapítvány honvédtiszti árva-lányok részére.** A honvédelmi mi-niszter pályázatot hirdet Szürnyegi Horváth Mária, férjzett jóbaházi Dóry Miklósné által m. kir. hon-védtisztek árvalányainak nevelte-tésére létesített alapítványból az 1917/18. tanévre adományozandó alapítványi nevelési járulékra. Az alapítványi nevelési járulék össze-ge évente 429 korona. A felvétel lehetőleg valamely népiskola első osztályába történjék, de a hozzá-tartozók szabadonválasztják azt a leánynevelőintézetet (internátust), amelyben a gyermeket neveltetni óhajtják. A nevelési járulékra hon-védség tényleges állományába tar-tozott tisztek közül a IX., X., XI. rangosztályuk (hadnagytól száza-dosig bezárólag), árván maradt 6-10 éves leányai bírnak igényvel. El-sőbbségben részesülnek a szülőtlen árvák. Az árvának keresztény val-lásának kell lennie; a római kato-likus vallásnak előnyben részesül-nek. Az alapítványi járulékot a honvédelmi miniszter utalványozza ki. A pályázati folyamodványok-hoz melléklendők: születési bizo-nyítvány, a netán már végzett ta-nulmányokról szóló iskolai bizo-nyítványok, az apa honvédtiszti voltát és elhalálózását igazoló ok-mányok, a vagyoni viszonyt fel-tüntető hatóságai bizonyítvány. A folyamodványok, melyekben a gyer-

mek (testvérek) száma, valamint az is megemlítendő, hogy élvez-nek-e már valamely alapítványt, ösztöndíjat, vagy más ingyenes el-lást, szeptember hó 1-éig közvetle-nül a honvédelmi miniszterhez nyújtandók be.

— **Van új telefonkönyv.** Most jelent meg a magyar királyi posta által kiadott távbeszélő-névsor hi-vatalos kiadása. A hivatalos ki-adású távbeszélő-névsort a szabad-kai főposta I. emeletén az osztály-vezetőnél mindenki átveheti a régi telefonkönyv beszovaltatása elle-nében. Ez a kieserítés a papirhi-ányra való tekintettel történt. Aki-nek azonban nem nagyon sürgős, ha nem megy be, ugysis megkapja, mert a levélhordó kiviszi a napok-ban.

— **Hétfőn, szerdán és pénteken este 7 órától 9-ig a polgári fiúiskolában tartják összejövetelüket a szabadkai espe-rantisták. Ez idő alatt ingyenes tanfolya-mot tartanak mindazok számára, akik meg akarják tanulni ezt a nyelvet. A kurzuson való részvételre mindenkor lehet jelentkezni az összejövetelek napján, vagy délelőtt 10 órától 12-ig a „Libereco Grapo Esperan-to” titkári hivatalában — Rákóczi-utca 20. szám alatt.**

Szerkesztői üzenetek.

L. István. A *patronázs* (pártfo-gásba vétel) szó ama társadalmi tevékenységet jelenti, melyet a pártfogók az erkölcsi romlás ve-szélyének kitétt, valamint az er-kölcsi romlásban levő fiatalokruak megmentése és javítása végett vé-gkeznek. Ez tehát egyrészt meg-előző, másrészt javító, nevelő te-vékenység.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különléges ségek fogászati mun-kákban, arany és platinából, valamint arany és pla-tinafogak, koronák és hidak, ugy-szintén szájpadiás nélküli fogak. Fog-huzás teljesen érzéstelenítve és fog-tömések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Sza-badka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Főszerkesztő: **Pinterits Károly** igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: **Dr. Fontányi József** ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, **Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat** miut szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnek telefonszáma: **Palles 34.**

Nyilttér *

Vidéki urileányoknak, kik a fő-város tanintézeteit óhajtják látogatni, a legkötünőbb ellátást nyújtja **Varga Vilma** Leányotthona, Buda-pest, V., Bálvány-utca 4. I. em. Prospektust kívánatra szivesen küld a tulajdonos

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et!

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
= védve =

Reitner Oszkár

nagybecskerekí nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérég) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas, fölülmul min-den más irtószert. **1 doboz ára 5 K.** mely elegendő kö-rülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismer-tető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazda-ságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **Patká-nin** gyár egyedüli árusítója, a **Torontáli Agrárbank Részvény-társaság, Nagybecskerekén.**

Nálunk beraktározott bur-gonyás gyümölcsös ládák, minden célra alkalmasak, minden mennyiségben eladók.

Bánó és Bröder

városi irodájában, Kossuth-utca.

Cséplőgépekhez

használható borszajak minden mé-retben kaphatók **Raczko Mihálynál.**

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a **Dr. Fleisch-féle** eredeti

„Barna zsír“.

Nincs szaga, sem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. **Fleisch-féle** kérjünk. Próba-tégely 1.00, nagy tégely 3 kor. — családi tégely 9 korona. —

Kapható Szabadkán: **Deesy Gyula** „Szt. Teréz“ e. városi gyógyszerárában I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, igen tisz-telt vevőimet és megren-delőimet, hogy **Varrógép, kerékpár-üzletemet és javító műhelyemet áthelyeztem a Deák-utca-ba, Piukovics-féle ház, a Sztantics és társai cég volt helyiségébe.**

Stern Adolf.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Otkrvenica. Kirendeltségek: Hrejin, Trilalj, Grižane Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami omlókat, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi ére- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

— **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** —

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-tokra és nagyobb városokban házakra.

|| **Kibocsájt:** 4%, és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságú, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Árusztály: Árusít előnyös áron: legjobb helyi gyártmányú arató-, fűkaszálo- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szeoskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.